

KARPATY

GÓRY, KTÓRE ŁĄCZĄ

Konferencja „Europa Karpat”

28-30.03.2025

Przemyska Biblioteka Publiczna
im. Ignacego Krasickiego
Przemyśl, ul. Grodzka 8

Piątek, 28 marca 2025

17:45-18:15

RADA PROGRAMOWA Europy Karpat - otwarte spotkanie

18:15

Otwarcie konferencji - Ceremonia wręczenia odznaczeń państwowych

19:00-20:30

Panel I

ŁUDZIE WOLNOŚCI EUROPY KARPAT

Tematyka panelu obejmuje szerokie spektrum zagadnień związanych z walką o wolność, od historycznych wspomnień po współczesne wyzwania. Celem jest ukazanie roli, jaką mieszkańcy regionu Karpat odgrywali i nadal odgrywają w walce o wolność i demokrację. Dyskusje będą koncentrować się na doświadczeniach z różnych krajów, m.in. z Białorusi, Rosji, Gruzji i Rumunii, a paneliści podzielą się swoimi perspektywami oraz działaniami na rzecz praw człowieka i wolności obywatelskich.

Moderator: **Marek Matraszek**, Fundacja Dziedzictwa Rogera Scrutona, Wielka Brytania

Paneliści:

1. **Andrzej Dera**, minister, Kancelaria Prezydenta RP, Polska
2. **Pavol Mačala**, Stowarzyszenie Naukowe Personalizm, Słowacja
3. **Imre Molnar**, historyk, socjolog, polonista, dyplomata, Węgry
4. **Emanuelis Zingeris**, wiceprzewodniczący Komisji Spraw Europejskich, Seimas, Litwa
5. **Aleksander Milinkiewicz**, kanclerz Wolnego Uniwersytetu Białoruskiego, doradca Swietłany Cichanowskiej ds. europejskich, Białoruś
6. **Władimir Ponomarev**, Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego, Rosja

20:30

WIECZÓR FILMOWY

Partner wydarzenia: Przemyskie Towarzystwo Kulturalne

Słowo wstępne: Imre Molnar, Arkadiusz Adamczyk

Projekcja filmu: „Droga Krzyżowa Jánosa Eszterházyego”

Sobota, 29 marca 2025

9:00-10:30

Panel II

PRZYSZŁOŚĆ UNII EUROPEJSKIEJ. Gospodarka, finanse, bezpieczeństwo.

Gdy myślimy o przyszłości Unii Europejskiej coraz częściej stwierdzamy, że do innej unii wchodziliśmy, w innej unii jesteśmy, a być może w jeszcze w innej unii obudzimy się jutro.

Trwa centralizacja Unii Europejskiej, skupianie władzy wbrew zapisom traktatowym w Brukseli, w tym w Komisji Europejskiej. Czy ingerencja w wybory, wolność słowa i próba wpływania na wynik wyborczy w państwach członkowskich jest narzędziem do tej centralizacji?

Jak daleko może posunąć się Bruksela nie tylko w formowanie rządów po wyborach, ale także w sam proces wyborczy?

Trwa spór między USA a wiodącymi państwami w Europie, w tym walka o kontrolę nad informacją, wolnością w internecie, próba sił między starym establishmentem UE, a nową administracją Donalda Trumpa. Jak ta walka o władzę nad Europą przebiega i co jest jej celem?

Moderator: **Bogdan Rzońca**, Poseł, członek grupa Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, Parlament Europejski, Polska

1. **Richard Hörcsik**, węgiersko-polska Grupa Przyjaźni Parlamentarnej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier
2. **Branko Grims**, Poseł, członek grupa Europejska Partia Ludowa, Parlament Europejski, Słowenia
3. **Fredis Beleris**, Poseł, członek grupa Europejska Partia Ludowa, Parlament Europejski, Grecja
4. **Antonio Tanger Corrêa**, Poseł, członek Grupa Patriotów za Europą, Parlament Europejski, Portugalia
5. **Alina Gorghiu**, zastępca przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, Rumunia

10:45-12:15

Panel III

JUTRO EUROPY ŚRODKOWEJ

Od Porwanej Europy do Straży Przedniej wolności, równości oraz suwerenności w UE i Europie.

Węgry. Polska. Grupa Wyszehradzka, Europa Karpat, Trójmorze – w kontekście współczesnych wyzwań politycznych.

Jak po raz kolejny uczynić Europę Środkową skuteczną w realizacji własnych interesów?

Moderator: **Maciej Szymanowski**, współzałożyciel Forum Polsko-Czeskiego oraz Instytutu Wacława Felczaka, wykładowca akademicki, Polska

Paneliści:

1. **Ryszard Terlecki**, poseł na Sejm RP, b. wicemarszałek Sejmu, Polska
2. **Zbigniew Rau**, poseł na Sejm RP, minister Spraw Zagranicznych (2020-2023) Polska

12:50-14:30

3. **Arkadiusz Adamczyk**, prezes Fundacji im. Wacława Felczaka, Polska
4. **Ján Hudacký**, b. minister gospodarki, Konsul Honorowy RP w Preszowie, Słowacja
5. **Emanuelis Zingeris**, wiceprzewodniczący Komisji Spraw Europejskich, Seimas, Litwa
6. **Marek Matraszek**, Fundacja Dziedzictwa Rogera Scrutona, Wielka Brytania
7. **Agnes Vass**, Węgierski Instytut Spraw Międzynarodowych, Węgry

Panel IV

BUDZENIE SIĘ EUROPY

Odradzanie się ruchów narodowych w Austrii, Niemczech, Włoszech, Hiszpanii, Francji, Europie Środkowej.

Moderator: **Zdzisław Krasnodębski**, przewodniczący Fundacja Polska Wielki Projekt, Polska

Paneliści

1. **Jan Maria Rokita**, analityk, publicysta, b. minister Urzędu Rady Ministrów, Polska
2. **Ján Figel'**, b. premier, b. komisarz UE ds. wolności religijnych, Słowacja
3. **Verena Mutzatzko**, Akademia Dyplomatyczna FPO w Wiedniu, Austria
4. **Andrzej Adamczyk**, poseł na Sejm, minister Infrastruktury (2015-2023), Polska
5. **Antonio Tanger Corrêa**, Poseł, członek Grupa Patrioci za Europą, Parlament Europejski, Portugalia
6. **Andrzej Klarkowski**, socjolog, Polska
7. **Imre Molnar**, historyk, socjolog, polonista, dyplomata, Węgry

14:30-15:30

PRZERWA

15:30-17:00

Panel V

NIEMCY-ROSJA-EUROPA ŚRODKOWA. Zrozumieć geopolitykę.

Do politycznego kanonu weszła dewiza mówiąca, że kto kontroluje Europę Środkową dominuje nad Europą. Ta dewiza zaświadcza o wartości Europy Środkowej, ale nie jako pojedynczych państw, lecz jako całości. Historia poucza, że Europa Środkowa zawsze była terenem rywalizacji Niemiec i Rosji. W geopolitycznych kalkulacjach obu tych państw nigdy nie zapomniano o Europie Środkowej a w realnej polityce poróżniano narody Europy Środkowej i zwalczano wszelkie przejawy ich integracji, aby ten obszar nie był nigdy podmiotem, lecz przedmiotem polityki europejskiej. Czy zatem jest szansa na przełamanie tego historycznego fatum ciążącego nad Europą Środkową? Najwyższy czas, aby Europa Środkowa stała się podmiotem, przynajmniej polityki europejskiej.

17:15-18:45

Moderator: **Zbigniew Rau**, poseł na Sejm RP, minister Spraw Zagranicznych (2020-2023) Polska

Paniści:

1. **Zdzisław Krasnodębski**, przewodniczący Rady Programowej, Fundacja Polska Wielki Projekt, Polska
2. **Alexander Tomský**, wydawca, analityk polityczny, publicysta, tłumacz i wykładowca uniwersytecki
3. **Ilya Ponomarev**, przewodniczący Rady Kongresu Deputowanych Ludowych, Rosja
4. **Tomasz Grzegorz Grosse**, profesor, Uniwersytet Warszawski, Polska
5. **István Ĵgyártó**, ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Węgier w Polsce
6. **Jan Draus**, historyk Polska

Panel VI

UKRAINA W PROCESIE TRANSFORMACJI I ODBUDOWY

Już 10 lat Ukraina stawia czoło agresji rosyjskiej. W ostatnich tygodniach rozpoczęły się zabiegi administracji Prezydenta Donalda Trumpa, mające na celu zakończenie działań wojennych i osiągnięcie trwałego pokoju. Wypracowanie warunków pokoju, akceptowalnych jednocześnie dla Ukrainy i dla Rosji nie będzie łatwe. Celem Ukrainy jest członkostwo w strukturach euroatlantyckich: Unii Europejskiej i NATO, tak aby zapewnić bezpieczeństwo i rozwój kraju w długiej perspektywie. Obecnie Ukraina nadal potrzebuje silnego wsparcia militarnego i humanitarnego oraz pomocy w zapewnieniu funkcjonowania państwa. Ale już teraz trzeba pomóc Ukrainie zbudować system i struktury, które pozwolą Ukrainie na osiągnięcie euroatlantyckich celów oraz na odbudowę kraju ze zniszczeń wojennych. Na te cele zostaną skierowane setki miliardów dolarów. Ukraina nie ma odpowiednich kompetencji do sprawnego planowania i zarządzania tak dużym wolumenem środków. Dla społeczeństwa ukraińskiego kluczowe jest pokazanie wizji rozwoju i zmiany kraju.

Moderator: **Jerzy Kwieciński**, ekspert Europy Karpat, Polska

Paniści:

1. **Mykhaylo Khariy**, koordynator, Narodowe Forum „Transformacja Ukrainy”, Ukraina
2. **Olena Kopanchuk**, deputowana, Rada Najwyższa, Ukraina
3. **Piotr Pilch**, wicemarszałek, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Polska
4. **Oleksiy Halaka**, Narodowe Forum „Transformacja Ukrainy”, Ukraina
5. **Daniel Fried**, Atlantic Council, USA
6. **Jānis Bordāns**, prezes Zarządu Iustitia et Securitas, Łotwa

7. **Yaroslav Romanchuk**, adwokat, Partner Zarządzający Eucon Grupa Prawnicza, Ukraina

8. **Adam Pęziół**, wiceminister spraw wewnętrznych i administracji (1998–1999) i finansów (2007–2008), Polska

19:00-20:30

Panel VII

ŁUDZIE KULTURY W KARPATACH – SREBRNY CZWOROKĄT. MEGAGALERIA

Partner wydarzenia: **Przemyskie Towarzystwo Kulturalne**

1. Temat podejmowany w celu integracji artystów i ludzi kultury w regionie Karpat w ramach Międzynarodowego Triennale Malarstwa Regionu Karpaty „Srebrny Czworokąt”.
2. Nawiązanie do dyskusji na temat megagalerii wzdłuż Via Carpathi, która ukazywałaby turystom dziedzictwo narodowe tego regionu

Moderator: **Andrzej Cieszyński**, dyrektor Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu, Polska

Paneliści:

1. **Roman Yatsiv**, malarz, historyk, Lwowska Narodowa Akademia sztuk Pięknych, Ukraina
2. **Piotr Bies**, artysta, rzeźbiarz, Polska
3. **Marek Mikrut**, artysta plastyk, redaktor graficzny „Strychu Kulturalnego”, Polska

20:30

PRZERWA

21:00

WIECZÓR FILMOWY

Partner wydarzenia: Przemyskie Towarzystwo Kulturalne

Arkadiusz Gołębiewski, operator, reżyser, producent i scenarzysta filmowy – prezentacja Festiwalu Niepokorni Niezłomni Wykłęci.

Projekcja filmu:

Inka - Zachowałam się jak trzeba.

Osią filmu są poszukiwania ludzkich szczątków przez prof. K. Szwagrzyka. Film zrealizowany z dbałością o komunikatywność wypowiedzi, chociaż opowiada o trudnej historii. Czas 30 min. Autor, producent filmu: Arkadiusz Gołębiewski.

10.00-11.30

Niedziela, 30 marca 2025

Panel VIII

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI I JEJ WPŁYW NA SAMORZĄDY KARPACKIE

Partner wydarzenia: **Urząd Marszałkowski Województwa**

Podkarpackiego

W nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej kluczową rolę odgrywają polityka spójności oraz polityka makroregionalna, które kształtują możliwości rozwoju samorządów. W ramach panelu eksperci oraz przedstawiciele administracji regionalnej będą omówić szanse i wyzwania, jakie niosą ze sobą aktualne mechanizmy wsparcia finansowego.

Nowa polityka spójności Unii Europejskiej na okres po 2027 roku ma na celu dalsze wspieranie zrównoważonego rozwoju regionów, wyrównywanie szans oraz wzmacnianie konkurencyjności obszarów mniej rozwiniętych. Jej kluczowymi elementami pozostają inwestycje w innowację, transformację cyfrową, zieloną gospodarkę i wzmocnienie kapitału ludzkiego.

Jednak w nowej perspektywie finansowej pojawia się realne zagrożenie dla utrzymania dotychczasowego poziomu wsparcia – coraz częściej mówi się o możliwym ograniczeniu środków na politykę spójności na rzecz innych priorytetów UE, co może negatywnie wpłynąć na rozwój wielu regionów, w tym karpackich.

Dyskusja skupi się na roli współpracy transgranicznej oraz koordynacji działań na poziomie regionalnym, które są kluczowe dla wzmacniania potencjału Karpat jako dynamicznie rozwijającego się obszaru Europy. Uczestnicy panelu przeanalizują także perspektywę wdrażania projektów infrastrukturalnych, środowiskowych i społecznych, mających na celu zrównoważony rozwój regionu.

W kontekście polityki makroregionalnej omówione zostaną inicjatywy, które mogą wpłynąć na zwiększenie konkurencyjności regionu karpackiego, a także jego lepszą integrację w ramach europejskiej współpracy. Panel będzie okazją do wymiany doświadczeń i wskazania dobrych praktyk w zakresie wykorzystania środków UE na poziomie lokalnym.

Moderator: **Michał Tabisz**, Prezes Podkarpackiego Centrum Innowacji, Polska

Paneliści:

1. **Władysław Ortyl**, marszałek, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Polska
2. **Wojciech Piech**, pełnomocnik Marszałka Województwa Małopolskiego ds. Przedsiębiorczości i Rozwoju Rynku Pracy, Polska
3. **Arkadiusz Mularczyk**, poseł, członek grupa Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, Parlament Europejski, Polska
4. **Marek Hudák**, radny Sejmiku Samorządowego Kraju Preszowskiego, Słowacja
5. **Marek Bańkowski**, wójt Gminy Bukowsko, Polska

Wydarzenie towarzyszące:

Wystawa prac Liudmyly Davidenko - laureatki Grand Prix
Międzynarodowego Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny
Czworokąt 2021
Laureaci głównych nagród Międzynarodowego Triennale Malarstwa

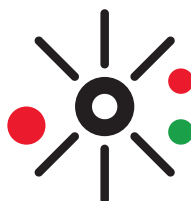
Organizator:

Współorganizatorzy:

Sponsor:

WACŁAW
FELCZAK
ALAPÍTVÁNY

Patronat medialny:

Radio **W**net

Partner wydarzenia:

